

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Váczi Miklós ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Boronkai-Gál Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Boronkai Zsolt ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperessel szemben indult kártérítési perben a Somogy Megyei Bíróság 2010. november 8. napján kelt 24.P.21.225/2008/66. számú ítélet ellen a felperes 68., az alperes 67. sorszámon benyújtott fellebbezése kapcsán a mai napon tartott fellebbezési tárgyaláson meghozta az alábbi

részítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a kiesett munka ellenértékére és a jövedelempótló járadékra vonatkozó részében - a hátralékra és a folyóhavi járadékra nézve egyaránt - valamint a perköltségre vonatkozóan hatályon kívül helyezi és a megyei bíróságot ezen követelésekre, ítéleti rendelkezésekre irányulóan új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

Az ápolás, gondozás 418.250 (négyasztizennyolcezer-kettőszázötven) forintos összegét - a kamatfizetés kezdő időpontja és mértéke változatlanul hagyásával - 332.750 (háromszázharminckettőezer-hétszázötven) forintra leszállítja;

míg a Casco önrész összegét 405.436 (négyasztötezer-négyasztarminchat) forintra, a nem vagyoni kártérítést 4.000.000 (négymillió) forintra - a kamatfizetés időpontja és mértéke változatlanul hagyásával - felemeli.

A gyógyszerköltségre vonatkozó rendelkezést olyképpen változtatja meg, hogy az alperest 15 napi határidővel további 144.000 (száznegyvennégyezer) forint és annak 2009. november 1. napjától számított törvényes kamata, valamint 2011. november 1. napjától havi 3.000 (háromezer) forint járadék megfizetésére kötelezi, míg

az ítéletet a fennmaradó és nem fellebbezett részében nem érintve a további fellebbezett részében helybenhagyja.

A részítelet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperes 2007. április 16-án közlekedési balesetet szenvedett oly módon, hogy az általa vezetett motorkerékpár és az alperesnél biztosított gépkocsi összeütközött. A balesetért az alperes biztosítottja volt a felelős.

A felperes agyrázkódással társult tompa koponyatraumát, jobb lábán és mindkét karján súlyos sérüléseket szenvedett, amelyek gyógyítása céljából 30 napot töltött fekvőbeteg gyógyító intézményben, amit követően csak 2007. november 1. napjától lett újra keresőképes. A felperes a baleset következményeként 24%-os egészségkárosodást, 30% baleseti eredetű munkaképesség csökkenést szenvedett el.

A felperes a keresetében a balesetével összefüggésben keletkezett vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítését igényelte.

Az alperes a biztosítottja közrehatását lényegében elismerte, de a kizárólagos felelősségét nem. A felperesi keresetből alacsonyabb összegű tételeket, összesen 124.824 forint összegben elismert, de ezt meghaladóan a jogalapot és az összegszerűséget is vitatva a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság megállapítva az alperesnek a balesetért való kizárólagos felelősségét, 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, különböző jogcímenek és összegekben, összesen 3.285.705 forint vagyoni kártérítés és annak járulékai megfizetésére kötelezte az alperest, ami magába foglalja többek között a kiesett házkörüli, háztartási és kerti munkák, valamint a jövedelempótló járadékok hátralékát is.

A megyei bíróság abban az esetben, amikor a felperes nem érte el a baleset előtti munkabérét, a kiesett jövedelem munkaképesség csökkenési aránnyal egyező arányú (vagyis 30%) megtérítésére kötelezte az alperest. Amikor a felperes jövedelme elérte vagy meghaladta a záróidőpont előtti jövedelmét, ezt úgy tekintette, mintha a felperesnek a káresemény után a munkaképesség arányában csökkentett munkabére lenne és a különbözet megtérítésére kötelezte az alperest. Nem vette figyelembe az alperes javára a felperesi bér (társadalombiztosítási ellátásokkal csökkentett) 30%-át, amit a felperes sérült volta ellenére rendkívüli munkateljesítménnyel ért el.

A jövőre nézve az elsőfokú bíróság baleseti (jövedelempótló) járadék címén havi 20.535 forint a kiesett munkák értékeként havi 14.790 forint, míg utazási többletköltség címén havi 4.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

A fentieket meghaladóan a megyei bíróság a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen úgy a felperes, mint az alperes fellebbezéssel élt.

A felperes a motorkár címén megítélt 357.600 forintot (Casco önrész) a keresetében is érvényesített 405.436 forintra kérte felemelni. A különbözetként érvényesített 47.836 forint magában foglalja a késedelemmel kifizetett kárrész utáni kamatot és a szerződése szerinti évforduló időpontjáig járó és a felperes által kifizetett díjat.

A keresőképeség időszakától továbbra is kérte a fájdalomcsillapítás végett szükséges gyógyszerek és lokális krémek ellenértékéért havi 3.000 forint összegű járadék megállapítását.

A kiesett munkák pótlására szolgáló 14.790 forint járadékot 2011. évre a kalkulálható óradíj növekedésére (575 Ft/óra) tekintettel havi 15.396 forintra kéri felemelni.

A felperes sérelmezte azt, hogy az elsőfokú bíróság - 2007 évet kivéve - a többleterő kifejtést nem ismerte el önálló kár kategóriaként, csak a baleseti járadékkal egybe véve, holott itt nem egynemű baleseti következményekről van szó. A jövedelemveszteség hiány, melyet a kártérítés pótol, míg a többleterő kifejtés viszont olyan kényszerű többlet teljesítmény, melyet a károkozó számára ellentételezni kell.

A felperesi álláspont szerint a többleterő kifejtésének, mint önálló és kártérítési kompenzációt igénylő hátránynak nem lehet előfeltétele a korábbi munkavégzés. A többleterő kifejtési járadék csak elveiben kapcsolódik a Ptk. 356.§ (3) bekezdéséhez - hiszen az egyértelművé teszi, hogy a károsult rendkívüli (átlagot meghaladó) munkateljesítményét nem lehet károkozó javára írni.

A felperes 2010. évre a D. Zrt.-nél megállapítható nettó jövedelmének átlaga 110.000 forint, aminek az e munkahelyen 50%-ban megállapítható többleterő kifejtés alapján havi 55.000 forintra kéri felemelni a megyei bíróság által 20.535 forintban megállapított havi járadékot.

A felperes támadta a részleges pernyertességéhez mérten is túl alacsony összegben megállapított javára szóló perköltséget. A jogi képviselőjével fenntartott kapcsolat 22.272 forintos költségét a felemelt perköltségben kérte a javára figyelembe venni.

Az alperes jogorvoslati kérelmében kifejtette, hogy a baleset előtti jövedelem és a baleset utáni jövedelem összevetése szempontjából lehet csak figyelembe venni a baleseti munkaképesség csökkenést kompenzáló rendkívüli munkateljesítményt (többleterő kifejtést). A baleset utáni jövedelemből ezen összehasonlítás során nem vehető figyelembe a rendkívüli erőfeszítéssel megszerzett jövedelemrész.

A munkavállalót terhelő járulékokkal és a többlet erőfeszítés mértékével csökkentett bért kell összevetni a baleset előtti - munkavállalói járulékokkal csökkentett jövedelemmel. Álláspontja szerint a megyei bíróság a 2010. évet megelőző időszakok jövedelemveszteség számítását nem így végezte el.

Kérte a teljes körű ápolás (6 óra) mellett még megítélt 2 havi gondozási költség 85.000 forintjával csökkenteni az ápolás, gondozás első fokon 418.250 forintban megítélt összegét.

Aggályosnak tartja a gazdasági szakvélemény 04. mellékletének adatait, a felperesnek tulajdonított 240 nehéz és 320 középnehéz munkaórát, ami a felperes egyéb tevékenységeivel összevetve képtelenség.

Ezért a felperes javára megítélt 724.530 forint hátralékos költségpótló járadékot nem ismeri el, e követelés elutasítását kéri az alperes.

Alaptalannak ítélte a közlekedési többletköltség járadék megállapítását.

Összességében az alperes az elsőfokú ítélet fentebb taglalt rendelkezéseinek megváltoztatását, az alperesi marasztalás mellőzését, a felperesnek a másodfokú perköltség megfizetésére való kötelezését kérte.

A felperes az alperesi fellebbezés elutasítását, az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem nyújtott be.

A felek fellebbezései részben alaposak.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kiesett munka ellenértékére és a jövedelempótló járadék megállapítására vonatkozó részében nem tárta fel hiánytalanul, valamennyi fontos részletre kiterjedő módon, aminek következtében a vonatkozó ítéleti rendelkezések oly mértékben váltak megalapozatlanná, hogy azokat a másodfokú bíróságnak a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján hatályon kívül kellett helyezni.

Az elsőfokú eljárás anyaga alapján a másodfokú bíróság az ítélet további fellebbezett részének tényállását az alábbiak szerint egészíti ki, illetve pontosítja:

A felperes sérülésétől számított hat hónap elteltét követően is szed fájdalomcsillapító gyógyszereket, használ gyulladásgátló kenőcsöket összesen havi 3.000 forint értékben.

Az ítélet 20. oldal 1-3. soraiból mellőzve a következő részlet:

„... 2008. november 01. napjától 2009. március 31. napjáig mindösszesen 51.290 forint csökkentett összegű rendszeres szociális segélyt, ...” ugyanis ebben az időszakban - amint az az ítélet ugyanezen oldalának 2. bekezdésében olvasható - a M. P. Zrt. alkalmazásában dolgozott a felperes kézbesítőként.

Ugyancsak az ítélet 20. oldal 1. és 2. bekezdései az alábbiakkal egészülnek ki:

„2009. augusztus 14-től 2009. november 11-ig állskeresői segélyt”,

„2010. február 19-től 2010. március 28-ig a N. Polgármesteri Hivatalnál udvaros, kézbesítő”.

Az így kiegészített tényállásrész az elsőfokú eljárás során feltárt bizonyítékok helyes és okszerű egybevetésén alapul. Azonban a másodfokú bíróság a levont jogi következtetéseken alapuló ítéleti rendelkezések nem mindegyikével értett egyet, így amelyekkel kapcsolatban nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, azokat a Pp. 253.§ (2) bekezdés szerint részben megváltoztatta.

Figyelemmel a részbeni hatályon kívül helyezésre, az ügyben a másodfokú bíróság a Pp. 213.§ (2) bekezdése alapján részítéletet hozott.

Az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott Ptk. 355.§ (1) bekezdés szerint a kárért felelős személy, az alperes, a kötelezettsége teljesítése során köteles az eredeti állapotot helyreállítani, vagyis olyan helyzetet teremteni, mintha a káresemény be sem következett volna. Ahhoz, hogy a bíróság meg tudja határozni a reparációhoz szükséges tennivalókat, az azokat kiváltó költségeket, mindenekelőtt fel kell derítenie a károkozás előtti helyzetet, körülményeket. A kiesett munkák (házi, házkörüli, kerti) pótlását célzó költségek igénylése esetében meg kell állapítani a háztartásban és - kertes családi ház esetén - az úgynevezett házkörüli feladatokban adódó azon munkákat, amelyekből a balesete előtt a felperes is kivette a részét.

A felperes munkahelyi elfoglaltsága, kiterjedt szabadidős tevékenysége figyelembevételével rögzíteni kell, hogy mely feladatokból és mekkora időtartamban vállalt részt. A kerti munkákat illetően elsősorban tisztázandó a terület nagysága, művelési ága, a növényzet összetétele, a felperesi család gyakorlatában évente visszatérően ténylegesen elvégzett munkák módja és időigénye, valamint az, hogy ezekből a munkálatokból - a kialakult családi szokások és a felperes egyéb elfoglaltságai okából rendszeresen visszatérően mit végzett el a felperes. Ezt követően kell nyilatkoznia az orvosszakértőnek arról, hogy a felperes a sérüléseinél fogva mely, korábban általa elvégzett munkálatokat képes normális körülmények (nem rendkívüli munkateljesítmények) közepette teljesíteni és melyeket nem. Végül a nem vagy csak a rendkívüli erőfeszítéssel elvégezni tudott munkálatok ellenértékét kell forintban meghatározni.

Az elsőfokú bíróság adós maradt a tényállás fentebb vázolt körben történő megállapításával, amely mulasztását az új eljárásban pótolnia kell. K. J. szakvéleménye a kellő bírói iránymutatás hiányában számtalan tényállási elemet tartalmaz, de a megyei bíróság ezen adatoknak is elmulasztotta az ítéleti tényállásba történő beemelését.

A megismételt eljárásban a kifejtett szempontok tükrében először a felperest, majd a szüleit és utánuk a felperesi család életkörülményeit aránylag jól ismerő - F. G.-né, H. J. Á. - tanúkat kell meghallgatni. Természetesen sor kerülhet új bizonyítási indítványok elrendelésére is.

Ismeretes a másodfokú bíróság előtt az, hogy az utóbbi években a perbelihez hasonló, a balesetet követően kifejtett rendkívüli munkateljesítményre alapított kártérítési igényekkel kapcsolatban ezen tényre alapítva „önálló”, úgynevezett „erőmegfeszítési járadék”, („többleterő” kifejtési járadék) megfizetése iránt terjesztettek elő gyakorta sikeresen keresetet, még olyan körülmények közepette is, hogy a károsultnak nem is volt keresetvesztése, sőt a baleset előtti időszakot meghaladó jövedelemmel rendelkezett. Ezen járadékok mértéke pedig a baleset utáni jövedelemnek a rokkantság fokozatával megegyező százalékában került meghatározásra.

Ez a gyakorlat azonban nem áll összhangban a Ptk. 356.§ (1) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel. Az „erőmegfeszítési” (avagy „többlet-erőkifejtési”) járadék címén előterjesztett igényt a Ptk. nem ismeri.

A Ptk. 356.§ (3) bekezdésében foglalt szabály önállóan nem lehet alapja a járadékigénynek, mert az csak a kártérítésre vonatkozó egyéb rendelkezésekkel együtt alkalmazható. A rendkívüli munkateljesítményből származó speciális jogkövetkezmények levonásához a Ptk. 356.§ (1) bekezdésében és a (3) bekezdésben meghatározott feltételeknek együttesen kell fennállniuk. A baleset előtti és utáni jövedelem közötti különbség akkor is megállapítható, ha a keresetkülönbség csak a rendkívüli munkateljesítménnyel elért jövedelem figyelmen kívül hagyásával mutatható ki. Ha a baleset utáni jövedelem csak a rendkívüli munkateljesítmény miatt haladja meg a baleset előtti jövedelmet, annak a rendkívüli munkateljesítménnyel elért része a járadék megállapításánál nem vehető figyelembe.

Ha pedig a balesetet szenvedett személy baleset utáni jövedelme a rendkívüli munkateljesítmény nélkül is eléri, vagy meghaladja a baleset előtti jövedelmét, járadékra nem tarthat igény. A rendkívüli munkateljesítmény tehát önállóan nem lehet alapja a járadékigénynek.

A felperes a keresetében a perbeli balesetből eredően bekövetkezett egészségkárosodása, munkaképesség csökkenése miatt igényel jövedelempótló járadékot, mivel a jövedelméhez képest alacsonyabb jövedelmet hozó munkáját is csak többleterő kifejtésével tudja ellátni.

A Ptk. 356.§ (3) bekezdésében a jelentős testi fogyatékoság és rendkívüli munkateljesítmény kifejezésekkel körülírt tényállási elemek vizsgálata során azt kell feltárni, hogy a károsultnak a balesetre visszavezethető testi fogyatékosága, a megváltozott személyi adottságai, valamint az általa ténylegesen betöltött munkakör, illetőleg a konkrét munkafeladatok figyelembevételével a baleset utáni jövedelmének az eléréséhez mennyiben van szüksége rendkívüli munkateljesítményre. Ez akkor állapítható meg, ha a munkáját csak az erejének olyan rendkívüli megfeszítésével tudja ellátni, amely a Ptk. 4.§ (4) bekezdésre, valamint a Ptk. 340.§ (2) bekezdésre figyelemmel az adott helyzetben már nem elvárható. (Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2011.(III.28.) sz. határozatával elfogadott kollégiumi véleménye I. pontja)

A megyei bíróság nem vizsgálta és tényállást sem állapított meg arra nézve, hogy a felperesnek a biztonsági őr és a D. Zrt.-nél ellátott jelenlegi, valamint a többi, a hátralék számítása szempontjából figyelembe veendő korábbi munkakörében konkrétan milyen munkafeladatokat kellett ellátnia és hogy a munkaköre ellátása során hol, mikor, milyen munkavégzésnél jelentkezett a nagyobb erőfeszítés.

A felperes valóban maradandó egészségkárosodást szenvedett, melynél a maradandó testi fogyatékoságának a mértéke 24%-os összegéségységkárosodásnak - a régebbi értékelés szerint - 30%-os általános baleseti eredetű munkaképesség csökkenésnek felel meg. Az orvosszakértő nem a felperes konkrét munkakörülményei és erőfeszítése, hanem az általánosság szintjén, a foglalkozás-egészségügyi szabályok szerint nyilatkozott a felperes professzionális munkaképesség csökkenése mértékéről akként, hogy az a biztonsági őri munkánál 30%, míg a vízügyi technikai feladatkörben 50%. Megjegyzendő, hogy az orvosszakértő a 2009. április 30-i keltezésű szakvéleményében, illetve a 2009.

szeptember 7-i tárgyaláson nyilatkozott ezekben a kérdésekben, állításai tehát nem vonatkozhatnak a felperes 2010. április 1. napjától betöltött jelenlegi munkakörére. Az a munkaképesség csökkenés, amiről az orvosszakértő szól, a szervezet egészének sérülésmentes működéséhez viszonyított százalékos mérték, egy absztrakt viszonyszám, amelyben nem fejeződik ki, hogy mögötته a károsult mely testrészének vagy képességének a sérülése húzódik meg. Ezért értelemszerűen nem tartalmazhat adatot arra nézve sem, hogy e sérülések milyen munkafeladatok során, milyen erőfeszítés mellett és milyen mértékben ellensúlyozhatók.

Ez utóbbi ugyanis már egy olyan konkrét ténybeli kérdés, amely egyedi vizsgálódást, értékelést igényel. A munkaképesség csökkenés és a rendkívüli erőfeszítés között mutatkozó, most vizsgált különbségekből okszerűen következik, hogy a kettő százalékos mértéke általában nem esik egybe, mert az előbbi az elszenvedett sérülésekhez igazodik és többnyire állandó, az utóbbi pedig a ténylegesen ellátott munkafeladatoktól függ, ezért munkafeladatonként szükségszerűen változik.

Az új eljárás során az elsőfokú bíróságnak a felperes részletes - az orvosszakértő jelenlétében történő - meghallgatásával, szükség esetén a munkáltatók megkeresése útján tisztázni kell azt, hogy az ellátott egyes munkakörökben konkrétan miből álló munkafeladatokat kellett elvégeznie és hogy ennek során hol, mikor és milyen munkavégzésnél jelentkezett, vált szükségessé a baleseti egészségkárosodásból fakadó rendkívüli munkateljesítmény.

Az így felvett bizonyítás anyaga alapján kell nyilatkoztatni az orvosszakértőt arról, hogy a felperes esetében valóban indokolt-e, ha igen, mely munkakörökben és milyen mérték erejéig a rendkívüli munkateljesítmény teljesítésére való hivatkozás.

A másodfokú bíróság a jövedelempótló kártérítési járadékkal kapcsolatosan fentebb kifejtett álláspontjából következően nem ért egyet az önálló többteleterő kifejtést pótló járadékra vonatkozó felperesi nézettel és azt a döntése megváltoztatásánál figyelmen kívül hagyta.

A másodfokú bíróság rendkívüli munkateljesítménnyel kapcsolatos álláspontjának követése feltehetően ki fog hatni a hátralékos és folyó jövedelempótló járadék összegére. Korrigálni kell a felperes 2010. évi postai munkaviszonyának 2010. január 01-től március 31-ig megjelölt időtartamát, mert ez a munkavállalás csak január 22-ig tartott, míg a N. Polgármesteri Hivatalban 2010. február 19-től március 28-ig terjedő időszakkal a felsorolást és a munkaviszonyból eredő éves jövedelem összegét ki kell egészíteni.

A fentebb kifejtett ítéletáblai állásponttól eltérően, helytelenül állapította meg a megyei bíróság 2007. év két utolsó hónapja vonatkozásában a jövedelempótló („többteleterő kifejtési”) járadék összegét, mert a baleset előtti és azt követő keresetek összehasonlítása és a rendkívüli munkateljesítmény megállapíthatósága feltételeinek vizsgálata nélkül vette figyelembe a két hónap korrigált összegű munkabérének 30-30%-át.

Az új eljárás során be kell szerezni a balesetet megelőző egy évben elért rendes felperesi kereseti adatokat (erre a 44/F/6 alatt becsatolt egészségbiztosítási célra

kiállított jövedelemigazolás nem alkalmas) és ezeket kell egybevetni a baleset utáni korrigált kereseti adatokkal, a rendkívüli munkateljesítmény körülményeinek vizsgálatával.

Az ítélet tábla egyetért a 2008., 2009. és 2010. évekre alkalmazott számítási móddal, amit a fentebb adott iránymutatások figyelembevételével kell majd ismételtelen elvégezni, korrigálni.

A Casco önrésszel kapcsolatban a megyei bíróság az ítéletében nem adta indokát annak, hogy a megítélt 357.600 forinton felüli részében miért találta alaptalannak a kérelmet. A másodfokú bíróság megítélése szerint a felperesnek a baleset utáni időre felszámított Casco havidíj és a biztosítási összeg késedelmes teljesítéséből adódó kamat az alperesi biztosított hibájából bekövetkezett balesettel van okozati összefüggésben, így azokért az alperes tartozik helytállni.

Az elsőfokú bíróság a felperes 6 hónapon túli időszakra előterjesztett gyógyszerjáradék iránti keresete kérelmét arra tekintettel utasította el, hogy a felperes az orvosszakértői vizsgálat során azt mondta, nem szed gyógyszereket, aminek következtében a szakértő úgy nyilatkozott, hogy a fájdalomcsillapítók, kenőcsök, izomlazítók, vitaminok térítése csak 6 hónap időtartamban indokolt.

E szakértői vizsgálat a leleti részében viszont azt rögzíti, hogy a felperes arról számolt be, hogy 2007. őszétől csak alkalmanként fogyaszt fájdalomcsillapítót, alkalmazott lokális krémeket és táplálék-kiegészítőket.

A vizsgálat előtt fél évvel tartott 2008. október 13-i tárgyaláson a felperes a következőket mondta:

„Gyógyszereket szedtem és szedek, gyulladáscsökkentőt, fájdalomcsillapítót, izomlazítót, porcjavítót és a sebekre is megkísértem az aloe vera termékeket, kalcium tablettát is kell szednem.”

Az orvosszakértő a 2009. szeptember 7-i tárgyaláson felperesi kérdésre azt adta elő, hogy „a szakvéleményben részletezett gyógyszerek és készítmények a felperesi sérüléssel okozati összefüggésben kialakult állapotára figyelemmel nem zárható ki, hogy alkalmazhatók, szükségesek jelenleg is”.

A felperes helyzetét, az idézett nyilatkozatot értékelve, az ítélet tábla megítélése szerint a felperest egy inadekvát közlése és az orvosszakértő kizárólag erre alapított felszínes megállapítása miatt nem lehet megfosztani az összességében indokolt igénye teljesítésétől. Ezért a másodfokú bíróság 2007. november 1. napjától - a felperes reális összegben megjelölt kérésének megfelelően - 3.000 forint/hó járadékot állapított meg, melynek 2011. október 31. napjáig számított hátraléka 144.000 forint.

A megyei bíróság körültekintő alapossággal vette számba és sorolta fel a nem vagyoni kárigény megítélését alátámasztó szempontokat, amelyekkel az ítélet tábla maradéktalanul egyetért, és ezért azokat megismételni nem kívánja. Eltérő azonban a másodfokú bíróság álláspontja a kártérítés összegét illetően, ugyanis az alapul szolgáló körülmények széles köre és súlya következtében a 4.000.000 forintra felemelt összeget látja arányosnak, valamint az elszenvedett hátrányok csökkentésére alkalmasnak.

Egyetért a másodfokú bíróság az alperesi fellebbezés azon részével, amelyben a teljes körű (napi 6 óra) ápolással egyidejűleg megállapított, további 3 óra/nap gondozás 2 hónapra való megítélését kifogásolta. Ezt a rendelkezést az orvosszakértői vélemény sem támasztotta alá (23.sz. szakvélemény 14-15. o.).

Alaptalannak ítélte az ítéletábra viszont a közlekedési többletköltségre irányuló alperesi fellebbezési támadást, mert teljes egészében osztja az elsőfokú ítélet idevonatkozó ténymegállapításait, jogi indokait.

Az egyes kereseti kérelmek tárgyában a részítéltre tekintettel hatályos rendelkezések az elsőfokú ítélet (12. és) 27. oldalának rendszerében:

Megnevezés	I. fok	II. fok
1) alperes által elismert tételek (12.o. 1. bek.)	120.824 Ft	--
2) nem vagyoni kártérítés	3.000.000 Ft	4.000.000 Ft
3) Casco önrész	357.600 Ft	405.436 Ft
4) kórházi kezelésre, kontroll vizsgálatra utazás, látogatók útiköltsége (nem fellebbezett)	167.289 Ft	--
5) feljavító ételmezés költsége (nem fellebbezett)	25.000 Ft	
6) ápolás, gondozás költsége	418.250 Ft	332.750 Ft
7) felperes kiesett munkáinak értéke záridőponttól 2010. december 31. napjáig hátralékos járadékösszegben helyezve	724.530 Ft	hatályon kívül
8) az utazási többletköltség 2007. október 31. napjától 2010. december 31. napjáig hátralékos járadékösszeg	152.000 Ft	helybenhagyva
9) gyógyszerköltség hátralék	24.000 Ft	további 144.000 Ft
		és 2011. november 1-től 3.000 Ft/hó járadék
10) baleseti járadék		
2007. év	41.790 Ft	
2008. év	437.143 Ft	
2009. év	446.542 Ft	
2010. év	370.737 Ft	
	1.296.212 Ft	hatályon kívül helyezve

A felperes járadék formában térítendő kára:

2011. január 01. napjától

folyamatosan havonta:

baleseti járadék	havi 20.535 Ft	hatályon kívül helyezve	
felperes kiesett munkáinak értéke	havi 14.790 Ft	hatályon	kívül
helyezve			
utazási többletköltség	havi 4.000 Ft	helybenhagyva	

Az elsőfokú bíróság a perköltségről szóló rendelkezését rendkívül szűkszavúan indokolta. A pertárgyérték meghatározását mellőzve, a pernyertesség-pervesztesség arányáról sem tett említést, így valójában ez irányú döntésének indokai nem voltak megismerhetők. Nem határozott a felperes által előterjesztett személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelemről sem, amit az új eljárásban ugyancsak pótolni kell.

Az ítélet tábla egyetért azzal, hogy a felperesnek a per megindítása előtt és után, a jogi képviselőjével tartott kapcsolat költségei (közlekedési költség) a Pp. 75.§ (1) bekezdés szerint a perköltség fogalmi körébe tartozik és mint ilyenről, a bíróságnak az adott ügyben irányadó perköltségviselési szabályok (Pp. 78-81.§) szerint döntenie kell.

A másodfokú bíróság előtt ismert a részítéleti perköltségről való rendelkezésről szóló 4/2009.(XII.14.) PK vélemény, mely szerint a részben helybenhagyó, részben hatályon kívül helyező részítélet esetében kívánatos a ténylegesen elbírált kérdésekkel összefüggő perköltség viseléséről a döntés, míg a hatályon kívül helyező rendelkezéssel összefüggő perköltség összegét pusztán meg kell állapítani.

Figyelemmel a fentebb részletezett körülményekre, valamint a perben hozott igények már lezárt és még nyitva álló részei közötti szoros összefüggésre, az ítélet tábla úgy látta jónak, ha az elsőfokú bíróság határoz majd az új eljárás során meghozott ítéletben valamennyi rendelkezéssel kapcsolatos elsőfokú perköltségről.

Pécs, 2011. október 11.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Bálint s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró